

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री वैद्यनाथ उपाध्याय
माननीय न्यायाधीश श्री गोविन्दकुमार उपाध्याय
फैसला

०७०-CR-०९७६

मुद्दा : नक्कली शैक्षिक, प्रमाण पत्र पेश गरी भ्रष्टाचार गरेको।

जिल्ला पर्सा बेलवा गा.वि.स. वडा नं. १ बेलवा बर्सा बस्ने देवनारायण दहैत पुनरावेदक
थारू.....१ प्रतिवादी

विरुद्ध

अनुसन्धान अधिकृत गोपीप्रसाद पौडेलको प्रतिवेदनले नेपाल सरकार.....१ प्रत्यर्थी
वादी

शुरू तहमा फैसला गर्ने :- अध्यक्ष माननीय न्यायाधीश श्री केदारप्रसाद चालिसे
सदस्य माननीय न्यायाधीश श्री मोहनरमण भट्टराई
सदस्य माननीय न्यायाधीश श्री भूपेन्द्रप्रसाद राई
विशेष अदालत, काठमाडौं

विशेष अदालत काठमाडौंको मिति २०७०।२।२८ को फैसलाउपर विशेष अदालत
ऐन, २०५९ को दफा १७ बमोजिम प्रतिवादीका तर्फबाट यस अदालतमा पुनरावेदन पर्न
आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ :-

जिल्ला शिक्षा कार्यालय, पर्सा अन्तर्गत शारदा प्रा.वि.भिड्याही पर्सामा प्रा.शि. तृतीय
देवनारायण दहैत थारूको शैक्षिक प्रमाणपत्र छानबिन गर्ने सिलसिलामा जिल्ला शिक्षा
कार्यालय, पर्साको प.सं. ०६४/६५ च.नं. १७७० मिति २०६५।२।२४ को पत्र
अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा प्राप्त भई मिसिल सामेल रहेको।

जिल्ला शिक्षा कार्यालय पर्सा अन्तर्गत शारदा प्रा.वि.भेडियाही पर्सामा प्रा.शि. तृतीय देवनारायण दहैत थारूको विहार विद्यालय परीक्षा समिति पटना भारतबाट सन् १९८८ मा हाईस्कूल (मेट्रिक) परीक्षा उत्तीर्ण गरी प्राप्त गरेका शैक्षिक योग्यताका प्रमाणपत्रहरू उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद् सानोठिमी भक्तपुर मार्फत विहार विद्यालय परीक्षा समिति पटनामा प्रमाणिकरणको लागि पठाउँदा सो समितिको मिति १४/०९/२००९ को पत्रासाथ प्राप्त विवरणको सि.नं. १८ मा Deo Narayan Dehat-5510-1988(A) “समिति अभिलेख मे अभ्यर्थित्व रद्द है” भनी लेखी आएको पत्र उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद् सानोठिमी भक्तपुरको प.स. ०६६/६७ च.नं. १६९७ मिति २०६६।११।१२ को पत्रसाथ अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा प्राप्त भई मिसिल सामेल रहेको।

“म हाल श्री शारदा प्राथमिक विद्यालय भेडियाही पर्सामा प्रा.शि. तृतीय श्रेणी पदमा कार्यरत छु। मैले २०५०।१२।१७ को जि.शि.का.पर्साको पत्रबाट मिति २०५०।१२।१७ देखि श्री ने.रा.प्रा.वि. बेलवा प्रसौनी, पर्सामा स्थायी प्रा.शि. चतुर्थ श्रेणीमा प्रवेश गरेको हुँ। मैले नोकरीमा प्रवेश गरेपछि प्रा.शि. चतुर्थ श्रेणीबाट प्रा.शि. तृतीय श्रेणीमा २०५५/०६६ सालमा बढुवा पाएको हुँ। मैले प्रवेश गरेको पदको लागि शैक्षिक योग्यता एस.एल.सी. वा सो सरहको शैक्षिक योग्यताको आवश्यक पर्ने थियो। मैले विहार विद्यालय परीक्षा समिति पटनाबाट हाईस्कूल (म्याट्रिक) तृतीय श्रेणीमा सन् १९८८ मा उत्तीर्ण गरेको हुँ। मैले सन् १९८५ देखि १९८७ सम्म अध्ययन गरेको हुँ। मैले परीक्षा दिँदा प्रवेशपत्र प्राप्त गरेको थिए। हाल म सँग छ। मैले परीक्षाफल प्रकाशित भएको जानकारी पत्रिकाबाट पाए र स्कूलमा गएर उत्तीर्ण भएको जानकारी प्राप्त गरे। हाईस्कूल परीक्षाको मार्कसिट म आफै गएर ल्याएको हुँ। मैले प्राप्त गरेको शैक्षिक योग्यताका प्रमाणपत्र नोकरीमा प्रवेश गर्ने बेलामा पेस गरेको हुँदा प्राप्त प्रमाणपत्रबाट मैले शिक्षक सेवा आयोगमा परीक्षा दिई स्थायी नोकरी प्राप्त गरी हालसम्म नोकरी गरी रहेको छु। विहार विद्यालय परीक्षा समिति पटनाको मिति १४-०९-२००९ माग उल्लेखित विवरणमा मेरो शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रहरूको सक्कल हेर्दा रुजु गर्दा मेरो सबै प्रमाणहरू ठीक छ उ.मा.शि.प. को पत्रसाथ प्राप्त हुन आएको प्रमाणिकरण विवरणमा Deo Narayan Dehat-5510-335-1988(A) “समिति अभिलेख मे अभ्यर्थित्व रद्द है” उल्लेख भएको ठीक हो। उक्त समितिबाट लेखी आएको प्रमाणिकरण विवरणको छायाँ प्रतिमा सनाखत गरी दिए। विहार विद्यालय परीक्षा समिति,

पटनाबाट प्राप्त गरेका हाईस्कूल उत्तीर्ण गरेको प्रमाणपत्रहरू पेस गरेको छैन। यसबाट कुनै फाइदा पनि लिएको छैन। मलाई यस बारेमा कारवाही हुनुहुँदैन भन्नेसमेत बेहोराको प्रतिवादी देवनारायण दहैत थारूले अधिकारप्राप्त अधिकारीसमक्ष गरेको बयान।

जिल्ला शिक्षा कार्यालय, पर्सा अन्तर्गत शारदा प्रा.वि.भिडयाही पर्सामा प्रा.शि. तृतीय देवनारायण दहैत थारूको विहार विद्यालय परीक्षा समिति पटना भारतबाट सन् १९८८ मा हाईस्कूल (मेट्रिक) परीक्षा उत्तीर्ण गरी प्राप्त गरेका शैक्षिक योग्यतामा प्रमाणपत्रहरू उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद् सानोठिमी भक्तपुर मार्फत विहार विद्यालय परीक्षा समिति पटनामा प्रमाणिकरणको लागि पठाउँदा माध्यमिक शिक्षा परिषद् सानोठिमी भक्तपुर मार्फत विहार विद्यालय परीक्षा समिति, पटनामा प्रमाणिकरणको लागि पठाउँदा सो समितिको मिति १४/०९/२००९ को पत्रासाथ प्राप्त विवरणको सि.नं. १८ मा Deo Narayan Dehat-5510-335-1988(A) “समिति अभिलेख मे अभ्यर्थित्व रद्द है” भनी लेखी आएको पत्र उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद् सानोठिमी भक्तपुरको प.स. ०६६/६७ च.नं. १६९७ मिति २०६६।११।१२ को पत्रसाथ आयोगमा प्राप्त हुन आएकोले निज देवनारायण दहैत थारूको हाईस्कूल (मेट्रिक) परीक्षा उत्तीर्ण गरेको भनिएको शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रहरू झुठा देखिन आयो। जि.शि.का. पर्साको मिति २०५०।१२।१७ को पत्रबाट २०५०।१२।१७ देखि ने.रा.प्रा.वि. बेलना प्रसौनी, पर्सामा स्थायी प्रा.शि.च. श्रेणीमा नियुक्त भै ०५५/५६ मा प्रा.शि. तृतीय श्रेणीमा बढुवा भै हालसम्म कार्यरत रहेको र शिक्षक देवनारायण दहैत थारूले राष्ट्रसेवकको रूपमा नियुक्ति पाउने उद्देश्यले बदनियतपूर्वक शैक्षिक योग्यता ढाँटी झुठा गलत बेहोराको प्रमाणपत्र पेस गरी साविक भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०१७ को दफा १२ र प्रचलित भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १६(१) अनुसारको कसूर गरेको देखिन आएकोले निज प्रतिवादी देवनारायण दहैत थारूलाई साविक भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०१७ को दफा १२ र २९ तथा प्रचलित भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १६(१) बमोजिम सजाय गरी पाउँन मागदावी लिइएको छ भन्ने बेहोराको विशेष अदालतमा दायर भएको आरोपपत्र।

प्रतिवादी देवनारायण दहैत थारू विशेषअदालतबाट जारी भएको म्यादमा उपस्थित भई मैले उक्त प्रमाणपत्रहरू भारतको विहार विद्यालय परीक्षा समिति, पटनाबाट सन् १९८८ परीक्षा दिई उत्तीर्ण भएर प्राप्त गरेको हो। मैले उक्त प्रमाणपत्र पेस गरी वि.स. २०५०

सालमा शिक्षक सेवामा प्रवेश गरेको हुँ। उक्त प्रमाणपत्र मैले अध्ययन गरी प्राप्त गरेका सक्कल प्रमाणपत्रहरू हुन्। तसर्थ अभियोग मागदावी खारेज गरी दावीबाट सफाई पाउँ भन्नेसमेत बेहोराको विशेष अदालतमा मिति २०६७।९।२९ मा गरेको बयान।

मैले उक्त प्रमाणपत्रहरू पेस गरी सुरु नियुक्ति पाएको भएतापनि उक्त प्रमाणपत्रहरू सक्कली हुन भनी आरोपित कसूरमा इन्कार रही प्रतिवादीले यस अदालतमा बयान गरेको भएतापनि निजले पेस गरेको उक्त हाईस्कूल तहको प्रमाणपत्र अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्, सानोठिमी, भक्तपुरमार्फत सम्बन्धित बोर्डमा प्रमाणिकरणको लागि पठाउँदा उक्त बोर्डबाट निज प्रतिवादीको उक्त प्रमाणपत्रमा सम्बन्धमा “समिति अभिलेख मे अभ्यर्थित्व रहा है” भनी लेखी आएको आरोपत्रसाथ संलग्न प्रमाणिकरण विवरणबाट देखिएको परिपेक्ष्यमा पछि बुझ्दै ठहरेबमोजिम हुने गरी प्रतिवादिले अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा राखेको नगद धरौटी रु. २३,२५०।- लाई नै प्रस्तुत मुद्दामा धरौटी कायम गरी प्रतिवादीलाई तारेखमा राखी मुद्दा पूर्पक्ष गर्नु भनी मिति २०६७।९।२९ मा विशेष अदालतबाट भएको आदेशबमोजिम प्रतिवादी तारेखमा रहेको।

यसमा प्रतिवादीले पेस गरेको प्रमाणपत्रका सम्बन्धमा आरोपपत्रसाथ संलग्न विहार विद्यालय परीक्षा समिति पटनाको प्रमाणिकरण विवरणमा-१ “समिति अभिलेखमे अभ्यर्थित्व रद्द है” भन्ने बेहोरा लेखी आएको देखिएकोमा प्रतिवादीले बयानसाथ पेश गरेको सोही परीक्षा समितिबाट जारी भएको प्रमाणपत्रमा प्रतिवादीले सन् १९८९ मा हाईस्कूल परीक्षा तृतीय श्रेणीमा उत्तीर्ण गरेको भन्ने बेहोरा उल्लेख भएको देखिँदा आरोपपत्रसाथ संलग्न प्रमाणिकरण विवरणमा उल्लेखित बेहोरा र दिनांक २९।२०।२०१० को ०९८५६७ को Duplicate Copy र SLNo.88 A-C 014398 नं. को प्रमाणपत्रमा उल्लेख भएको बेहोरा मध्ये कुन बेहोरा साँचो हो जो जहाँ बुझ्नु पर्ने हो बुझी एकिन जवाफ लेखी पठाउनु भनी उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्, सानोठिमीमा लेखी पठाउनु भन्ने विशेष अदालतबाट भएको आदेशबमोजिम उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्को च.नं. आ.१४६ मिति २०६९।९।०६ को पत्रसाथ संलग्न निज प्रतिवादीको उक्त प्रमाणपत्रमा सम्बन्धमा भएको प्रमाणिकरण विवरण मिसिल सामेल रहेको।

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट अनुसन्धानको क्रममा निजको उक्त शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्र उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्, सानोठिमी मार्फत सम्बन्धित

बोर्डमा प्रमाणिकरणको लागि पठाएकोमा निजको उक्त प्रमाणपत्रका सम्बन्धमा बोर्डबाट “समिति अभिलेख मे अभ्यर्थित्व रद्द है” भनी लेखी आएको प्रमाणिकरण बेहोरा मिसिल सामेल रहेको देखिन्छ। प्रतिवादीले यस अदालतमा बयानको क्रममा उक्त हाईस्कूल परीक्षा तृतीय श्रेणीमा भएको हो भनी विहार विद्यालय परीक्षा समिति, पटनाको कागजात पेस गरी पुनः प्रमाणिकरण गरी पाउँ भनी जिकिर लिएकोले उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्, सानोठिमी मार्फत प्राप्त प्रमाणीकरण बेहोरा र निजले बयानको क्रममा पेस गरेका विवरणहरू मध्ये कुन विवरण सही सत्य हो बुझ्नु भन्ने यस अदालतको मिति २०६८।२।५ को आदेशबमोजिम उक्त कागजातहरूको प्रतिलिपीसमेत संलग्न राखी उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद् सानोठिमीमा लेखी पठाएकोमा सो परिषद्को च.नं. आ. १४६ मिति २०६९।९।६ को पत्रसाथ निजको उक्त प्रमाणपत्रमा सम्बन्धमा Deo Narayan Dehat-5510-335-1988 (वार्षिक) समिति अभिलेख मे अभ्यर्थित्व रद्द है” भनी लेखी आएको विवरण मिसिल संलग्न रहेको देखिएबाट निज प्रतिवादीको नामको उक्त हाईस्कूल तह उत्तीर्ण गरेको भनिएको शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्र झुठा हो भन्ने पुष्टि हुन आयो। तसर्थ उल्लेखित प्रमाणबाट निज प्रतिवादी देवनारायण दैहत थारूले प्राथमिक शिक्षकमा सेवा प्रवेशको लागी पेस गरेको उक्त हाईस्कूल परीक्षाको शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्र झुठा देखिन आयो। प्रतिवादी देवनारायण दैहत थारूले प्राथमिक शिक्षक, चतुर्थ श्रेणी पदमा शुरू नियुक्ति लागी पेस गरेको हाईस्कूल परीक्षाको शैक्षिक योग्यताको प्रमाण झुठा देखिन आएकोले निजले साविक भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०१७ को दफा १२ को कसूर गरेको ठहर्छ। सो ठहर्नाले निज प्रतिवादीलाई सोही ऐनको दफा १२ र २९(२) बमोजिम रु.५००।-(पाँच सय) जरिवाना हुन्छ भन्ने बेहोराको विशेष अदालत काठमाडौँबाट मिति २०७०।२।२८ मा भएको फैसला।

विशेष अदालतबाट माग भएबमोजिम मैले उक्त परीक्षा दिँदा प्राप्त प्रवेश पत्र र पंजीयन रसिदसमेत पेस गरेको छु। मैले बयानमा उल्लेख गरेबमोजिम अध्ययन गरी परीक्षामा सम्मिलित भै उत्तीर्ण गरेको हुँ। उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद् सानोठिमीको पत्र साथ प्राप्त विहार विद्यालय परीक्षा समितिको मिति १३।१२।१२ को पत्रबाट “अभिलेख मे अभ्यर्थित्व रद्द है” लेखी आए पश्चात म विधिवत फराम भरी रीझन रामचरित्तर उच्च विद्यालय दुलम (पूर्वी चम्पारण) मार्फत परीक्षा लिई उत्तीर्ण भएकोमा किन गलत जानकारी आयो भन्ने बारे मैले अध्ययन गरेको विद्यालय मार्फत विहार विद्यालय परीक्षा समिति पटनमा

छानविन गरी सो को सूचना नेपाल उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद् सानोठिमी भक्तपुर तथा एकप्रति विशेष अदालत बबरमहल काठमाडौंमा उपलब्ध गरी सोको प्रति मलाई पनि उपलब्ध गराउन अनुरोध गरेकोमा त्यहाँबाट मिति ६-३-१३ को पत्रबाट यस विशेष अदालत र उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्मा हुलाकबाट मिति १०-४-१३ मा पठाइएको र सो पत्र मिति २०७०।१।१६ मा विशेष अदालतमा प्राप्त भै मिसिल संलग्न छ। जसबाट मैले पेश गरेको कागजात गलत नहरेको पुष्टि हुन्छ। विशेष अदालतबाट सो बेहोरालाई प्रमाणमा नलिई गरिएको फैसला प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ३, ८ र ५४ एवं मुलुकी ऐन, अ.व. १८४(क) र १८५ नं. प्रतिकूल रहेको हुँदा विशेष अदालतबाट भएको फैसला उल्टी गरी पाउँ भन्ने प्रतिवादी देवनारायण दहैत थारूले पुनरावेदनपत्रमा लिएको जिकिर।

नियम बमोजिम दैनिक पेसी सूचीमा चढी पेश भएको प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदन सहितको मिसिलको अध्ययन गरियो।

पुनरावेदकका तर्फबाट उपस्थित विद्वान् अधिवक्ता श्री जानकीप्रसाद गिरीले प्रतिवादी नियमित विद्यार्थी भै पढी सबै विधि पुन्याई जाँच दिई परीक्षा उत्तीर्ण गरेर प्रमाणपत्र हासिल गरेका व्यक्ति भएको कुरा प्रतिवादीले अध्ययन गरेको विद्यालयमार्फत बिहार विद्यालय परीक्षा समिति पटनाले छानबीन गरी हुलाकबाट पठाएको विवरण प्रतिवादीले पेस गरेको शैक्षिक योग्यतासँग मिल्न गएको तथ्यतर्फ विचार नगरी कसूरदार ठहर गरेको विशेष अदालतको फैसला नमिलेको हुँदा उल्टी गरी पुनरावेदकले सफाई पाउने ठहर गरी पाउँ भनी गर्नु भएको बहस सुनियो।

यसमा शारदा प्राथमिक विद्यालय भेडियाही पर्सामा कार्यरत प्राथमिक तृतीय तहका शिक्षक प्रतिवादी शिक्षक देवनारायण दहैत थारूले बदनियतपूर्वक शैक्षिक योग्यता ढाँटी झुठ्या गलत बेहोराको प्रमाणपत्र पेस गरी साबिक भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०१७ को दफा १२ र प्रचलित भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १६(१) अनुसारको कसूर गरेको देखिन आएकोले निज प्रतिवादी देवनारायण दहैत थारूलाई साबिक भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०१७ को दफा १२ र २९ तथा प्रचलित भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा १६(१) बमोजिम सजाय गरी पाउन प्रतिवादी विरुद्ध विशेष अदालतमा आरोपपत्र दायर भएकोमा सो पुग्ने ठहराई प्रतिवादीलाई भ्रष्टाचार

निवारण ऐन, २०१७ को दफा १२ र २९(२) बमोजिम रु. ५००।- जरिवाना हुने गरी विशेष अदालत काठमाडौँबाट भएको फैसलामा चित्त नबुझाई प्रतिवादीले यस अदालतमा पुनरावेदन गरेको देखिन्छ।

विद्वान् अधिवक्ताले गर्नु भएको बहस र प्रतिवादीले पुनरावेदनमा लिएको जिकिर समेतलाई दृष्टिगत गरी विशेष अदालतबाट भएको फैसला मिलेको छ छैन र प्रतिवादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्ने हुने हो होइन भन्ने सम्बन्धमा निर्णय गर्नुपर्ने देखियो।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा प्रस्तुत मुद्दाको मूल प्रश्न प्रतिवादीले बिहार विद्यालय परीक्षा समिति पटना भारतबाट सन् १९८८ मा हाईस्कूल (मेट्रिक) परीक्षा उत्तीर्ण गरी प्राप्त गरेका शैक्षिक योग्यताका प्रमाणपत्रहरू सद्दे हुन वा झूठा हुन भन्ने कुराको निरोपण देखिन्छ। तत्सम्बन्धमा हेर्दा पुनरावेदक विरूद्ध दायर भएको आरोपपत्र बिहार विद्यालय परीक्षा समितिको पत्राङ्क नि.२५४५ दिनांक १४-९-२००९ को पत्रबाट सि.नं.१८ मा Deo Narayan Dehat-5510-1988(A) “समिति अभिलेख मे अभ्यर्थित्व रद्द है” भनी उल्लेख भएको प्रमाणमा केन्द्रित रहेको देखिन्छ। *प्रमाणीकरण विवरणमा Deo Narayan Dehat-5510-335-1988(A) “समिति अभिलेख मे अभ्यर्थित्व रद्द है” उल्लेख भएको ठीक हो। प्रमाणीकरण विवरणको छायाँ प्रतिमा सनाखत गरी दिए* भन्ने समेतका व्यहोरा उल्लेख गरी आफूले पाएको प्रमाणपत्र झुट्टा रहेको कुरामा साबित भै प्रतिवादीले अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा बयान गरेकोमा विवाद छैन।

यी प्रतिवादीले विशेष अदालतमा बयान गर्दा दावीका प्रमाणपत्रहरू आफूले अध्ययन गरी प्राप्त गरेका सक्कल प्रमाणपत्रहरू भएको भनी कसूर गरेमा इन्कार रहेको देखिए पनि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगसमक्ष गरेको मौकाको बयान निजको स्वेच्छा विरूद्ध भएको भनी यी प्रतिवादीले यस अदालतमा कुनै पुनरावेदन जिकिर लिन सकेको देखिँदैन। आफ्नो पुनरावेदन पत्रमा यी प्रतिवादी मौकाको बयानबारे मौन हुनुहुन्छ।

जहाँसम्म प्रतिवादीले यस अदालतमा गरेको पुनरावेदन पत्रमा विशेष अदालतबाट माग भए बमोजिम पुनरावेदकले परीक्षा दिँदा प्राप्त प्रवेश पत्र र पंजीयन रसिद समेत पेस गरेको र आफूले अध्ययन गरेको र फारम भरेको रीझन रामचरित्तर उच्च विद्यालय दलम (पूर्वी चम्पारण) मार्फत बिहार विद्यालय परीक्षा समिति पटनामा तत्सम्बन्धमा छानबीन गरी सो को सूचना पठाउन गरेको अनुरोध बमोजिम भएको छानबीनबाट आफूले पाएको प्रमाणपत्रहरू सद्देसाँचो रहेको भन्ने कुरा त्यहाँको मिति ६-३-१३ को पत्रबाट पुष्टि भएको त्यसलाई प्रमाणमा नलिई विशेष अदालतले गरेको फैसला प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ३, ८ र ५४ एवं मुलुकी ऐन, अ.बं. १८४(क) र १८५ नं. प्रतिकूल रहेको हुँदा सो फैसला उल्टी गरी आरोपपत्रबाट सफाई पाउँ भनी लिएको जिकिरको सवाल छ यस किसिमको प्रमाणीकरण सम्बन्धी व्यहोरा अदालतको आदेश बमोजिम साधिकार निकायबाट आउनु आवश्यक हुन्छ तर पुनरावेदकले मौकामा वा विशेष अदालतमा बयान गर्दा समेत सद्दे व्यहोराको प्रमाणपत्र पेश गर्न नसकेकोमा पछिबाट आफ्नो पहलकदमीमा कहिकतैबाट आफ्नो पक्षमा ल्याएको जवाफबाट सम्बन्धित बिहार विद्यालय परीक्षा समितिबाट पहिले खुलेको विवरण अन्यथा हुने देखिंदैन। यसमा बिहार विद्यालय परीक्षा समिति पटनाको प्रमाणीकरण विवरणमा “समिति अभिलेखमे अभ्यर्थित्व रद्द है” भन्ने व्यहोरा देखिएकोमा प्रतिवादीले बयानसाथ पेस गरेको सोही परीक्षा समितिबाट जारी भएको प्रमाणपत्रमा प्रतिवादीले सन् १९८९ मा हाईस्कूल परीक्षा तृतीय श्रेणीमा उत्तीर्ण गरेको भन्ने बेहोरा उल्लेख भएको देखिँदा कुन बेहोरा साँचो हो जो जहाँ बुझ्नु पर्ने हो बुझी एकीन जवाफ लेखी पठाउनु भनी उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्, सानोठिमीमा लेखी पठाउनु भन्ने विशेष अदालतको आदेश अनुसार उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्ले सोधे बमोजिम उक्त समितिले Deo Narayan Dehat-5510-335-1988 (वार्षिक) "समिति अभिलेख मे अभ्यर्थित्व रद्द है” भनी पठाएको जवाफ पुनरावेदकको विपक्षमा किन गयो त्यसको सन्तोषजनक कारण पुनरावेदकबाट आउन सकेको छैन। यसरी एक विधिसम्मत निकायले आधिकारिक रूपमा पठाएको जवाफमा उल्लेख भएको कुरा ग्रहण नगरी

पुनरावेदकले निजी तवरबाट पहल गरेर पठाउन लगाएको जवाफलाई भर गर्नु पर्ने अवस्था हुँदैन।

प्रमाणपत्र सधैं रहेकोले अभियोगदावीबाट सफाई पाउँ भन्ने बाहेक प्रतिवादीको अरू पुनरावेदन जिकिर नरहेको र उल्लिखित प्रमाणपत्र झूठा देखिएको हुँदा प्रतिवादीले साबिक भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०१७ को दफा १२ को कसूर गरेको ठहराई उक्त ऐनको दफा १२ र २९(२) बमोजिम रु.५००।- जरिवाना गरेको विशेष अदालत काठमाडौंको मिति २०७०।२।२८ को फैसला अन्यथा गर्न मिलेन। उक्त फैसला सदर हुने ठहर्छ। आरोपपत्रबाट सफाई पाउँ भन्ने प्रतिवादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्तैन। दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलाश अधिकृत :- कपिलमणी गौतम

कम्प्यूटर टाईप गर्ने :- मन्दिरा रानाभाट

इति सम्बत् २०७२ साल भाद्र महिना १० गते रोज ५ शुभम्.....।